

Evropa dobývá Mars

V polovině března letošního roku odstartovala z ruského Bajkonuru nosná raketa Proton-M s misí ExoMars 2016. Evropská kosmická agentura ve spolupráci s Ruskem vyslala na průzkum rudé planety sondu Trace Gas Orbiter (TGO), jejímž hlavním úkolem je dlouhodobě z oběžné dráhy zkoumat složení marsovské atmosféry. Její součástí byl i přistávací modul se složitým názvem Entry, Descent and Landing Demonstrator Module (EDM), známější spíše pod neoficiálním označením Schiaparelli (na počest italského astronoma Giovanni Schiaparelliho). Spíše než o vědecké zařízení se jednalo o technologický demon-

VIZUALIZACE. Přistání modulu Schiaparelli na povrchu Marsu.

Foto: ESA

strátor, který měl otestovat technologie nutné k bezpeč-

nému vstupu do atmosféry i samotnému přistání na povrchu Marsu pro příští mise.

Po téměř půlroční přeletové fázi nastal 19. října jeden z klíčových okamžiků celé výpravy. Sonda TGO byla řadou jemných korekcí navedena na velmi přesnou dráhu, potřebnou k úspěšnému vypuštění landeru EDM. Ten se od mateřského tělesa oddělil v 16:42 hodin SELČ a zahájil sestupovou sekvenci. Samotná sonda TGO byla v tom okamžiku na kolizním kurzu s Marsem, takže krátce po rozdělení musela provést úpravu své dráhy, což se povedlo. Přešla tak na požadovanou oběžnou dráhu kolem Marsu.

Modul EDM zahájil sestup k

povrchu planety. První fáze, průlet svrchními vrstvami atmosféry, proběhla podle všeho dle předpokladů.

Po odhození tepelného štítu se ale data z landeru začala odchylovat od toho, co bylo očekáváno a zhruba 50 sekund před dosednutím bylo spojení s modulem ztraceno úplně. Podle prvních indicií je na vině výškoměr řídicí sestup landeru. Ten pak neřízeně dopadl do oblasti Meridiani Planum. Vědci a inženýři se nyní z dostupných dat pokoušejí analyzovat příčiny tohoto selhání, aby při příští misí ExoMars 2018 již vše proběhlo bezchybně.

Martin Leskovjan,
Hvězdárna Vsetín